

Markt en trends

Tegenslagen nodig voor prijsstijging

Granen en grondstoffen

[Lourens Gengler]

De Europese graanmarkt kenmerkt zich momenteel door lage omzetten en dito prijzen. Tegenslagen in oogsten elders zouden hierin verandering kunnen brengen, bijvoorbeeld door de uitblijvende moessonregens in India en de invloed van El Niño op het zuidelijk halfrond.

Wereldwijd moeten er aardig wat tegenslagen in oogst en oogstverwachting komen, wil de graanprijs een duidelijke impuls naar boven krijgen. Dit is kortweg gezegd de gedachte die leeft in de graanhandel. Uit Europa hoeven we deze opgaande kracht niet te verwachten. De laatste resten van de vorige oogst zijn amper verdwenen en ook dit jaar is er ruim voldoende geoogst met goede kwaliteit. In bepaalde andere delen van de wereld ziet het er momenteel weliswaar wat minder rooskleurig uit, maar toch verwacht het Amerikaanse ministerie van Landbouw (USDA) dat de wereldtarwevoorraad zal stijgen met 15 miljoen ton naar 184 miljoen ton. En het zijn met name de voorraden die bepalen waar het met de prijs naar toe gaat.

Lage omzetten

Al met al ontwikkelt de graanmarkt in Europa zich zeer flauw met lage omzetten. Niemand lijkt haast te maken met aankopen voor januari-juni 2010. Voor die periode zit een premietoeslag van ongeveer 10 euro en die probeert men te voorkomen door aankoop zo lang mogelijk uit te stellen. Logisch om de concurrentiepositie sterk te houden (ieder dubbeltje telt), maar onlogisch in het licht van de historisch gezien zeer lage prijsniveaus van dit moment. Tot aan de maisoogst verwacht de handel weinig actie. Daarna kan er verschuiving optreden afhankelijk van de beschikbaarheid van opslagcapaciteit. Op 1 november treedt dan ook de interventie weer in werking en dat zal een bodem van 101 euro leggen in de teeltgebieden. Momenteel is de havenprijs voor tarwe in Hongarije slechts 85 euro. Dus afwachten loont voor een boer met opslagcapaciteit en financiële reserve.

India

Tegenslagen in oogst zouden binnenkort wel kunnen komen. Zo meldt India dat de moessonregens dit jaar zijn uitgebleven in belangrijke delen van het land. Een derde van het landbouwareaal kampt met droogte en er wordt nu al gesproken over sterk tegenvallende oogsten. Enkele jaren geleden was India nog importeur van miljoenen tonnen tarwe, vooral uit Australië. Men had er dit jaar zelfs op

gerekend te gaan exporteren. Dat zal nu vast niet gebeuren. Voor rijst is al een exportverbod afgekondigd. Een stijging van de voedselprijzen zou in India de inflatie sterk aanwakkeren. In dat geval zou de centrale bank de rente moeten verhogen en dat werkt vervolgens stagnerend op de net opklaterende economie.

Meer positief nieuws voor graanproducenten is de invloed van El Niño. De ontwikkeling van dit jaarlijks terugkerende fenomeen wordt op het zuidelijk halfrond met spanning gevolgd aangezien het zich sterker lijkt te ontwikkelen en mogelijk tot februari zal aanhouden. Het kan leiden tot verschuiving van weerpatronen, met grotere kans op droogte in Australië, Nieuw Zeeland en India en juist meer regen in andere delen van het zuidelijk halfrond, zoals Argentinië of Oost-Afrika. In het zuidelijk deel van Brazilië is de inzaai van de tweede oogst in volle gang. De verwachtingen daar zijn gunstig vanwege goede watervoorraad in de bodem en goede regenverwachting voor de lange termijn.

Soja

'De mengvoersektor is zeer afwachtend', zo meldt een handelaar in soja. 'Ook voor ons is het moeilijk in te schatten wat er in de herfst gaat gebeuren inzake de ggo-discussie. Op de politiek is nu eenmaal moeilijk handelen.'

Het gaat allemaal om de vraag of de Europese landbouwministers tijdig varianten van ggo-mais toelaten, of de nultolerantie schrappen. De lage graanprijzen van dit moment zijn een extra argument voor sommige landen om de zaak te vertragen. Immers, minder import van soja betekent meer kans voor (binnenlandse) alternatieven in het voer. Duidelijk is wel dat de kwestie spannend wordt. De politieke besluitvorming is van invloed op de vraag of, en hoeveel in onze regio de crushers ADM en Cargill gaan bestellen in de VS. Neemt men de gok dat de EU tijdig de toelating regelt of wachten ze af? In beide gevallen zijn de financiële consequenties groot.

Biobrandstoffen

Over biobrandstoffen zijn er wat tegenstrijdige berichten te horen. Zo meldt het weekbericht van het Productschap Akkerbouw dat de wereldvoorraad mais met 5 miljoen ton zal afnemen, onder andere vanwege toename alcoholproductie in de VS. Tegelijkertijd is het met de productie van biodiesel in de VS juist dramatisch gesteld. De National Biodiesel Board meldt dat tweederde van de capaciteit momenteel ongebruikt stilligt. Volgens de sector komt dit door de economische crisis, de lage olieprijs en de veranderde regelgeving inzake bijmengen. De regelmatig terugkerende moeilijkheden in de biodieselproductie maken bovendien beleggers terughoudend om daarin te investeren. Noodzakelijke innovaties komen daardoor onvoldoende op gang. Ook in Brazilië hebben bio-energie producenten te lijden onder de lage olieprijs. Al een jaar hebben de alcoholproducenten moeite om kostendekkend te draaien. Vanwege de lage prijs voor suiker en alcohol wordt suikerriet soms niet geoogst en krijgen boeren geen geld of pas zeer laat. Dit heeft uiteraard sterk negatieve effecten op de (lokale) economie. Voor de consument aan de pomp is het natuurlijk prettig. Die betaalt voor een liter alcohol in Brazilië omgerekend ongeveer 50 eurocent. Het gebruik in de auto is in vergelijking met benzine ongeveer 10 procent hoger.

